

آلودگی هوا با مدیریت باد حل نمی‌شود

فاطمه شفيعی

کارشناس محیط زیست

مساله آلودگی هوای تهران و علل و عوامل مختلف دخیل در آن چیزی نیست که از دید جامعه پنهان باشد. با توجه به اینکه بیش از ۲۰ دستگاه در رابطه با اجرای قانون هوای پاک مسئولیت دارند و در آن قانون قبل از هر دستگاهی، متولی اجرای پاک سازمان حفاظت محیط زیست است و وظیفه هر دستگاهی هم در این رابطه مشخص شده است البته شهرداری هم وظایفی نسبت به اجرای قانون هوای پاک دارد که اکنون می‌گوید این وظیفه وزارت کشور است. بخشی از وظایف شهرداری در قبال اجرای قانون هوای پاک به نوسازی ناوگان حمل‌ونقل عمومی بازمی‌گردد. چراکه همچنان نزدیک به ۳۰ هزار اتوبوس فرسوده در تهران وجود دارد که هنوز با گازوئیل‌های پر گوگرد در حال ترددند. بنابراین فکر می‌کنم شهردار تهران اگر قرار است نقشی در رابطه با اجرای قانون هوای پاک ایفا کند باید به مسئولیت خودش یعنی نوسازی ناوگان حمل و نقل عمومی و اصلاح معابر بپردازد. زیرا در معابر ما شاهد ترافیک‌های بسیار سختی به خصوص در وضعیت وارونگی که منجر به افزایش غلظت آلودگی جوی می‌شود، هستیم. در حالی که باید در چنین روزهایی ترافیک خودروها تا امکان کاهش یابد اما برعکس فروش طرح ترافیک به خصوص در مناطق ممنوع «به دلیل فشر دگی و تراکم بالای جوی» بیشتر شده است. بنابراین شهرداری به‌عنوان یک نهاد عمومی غیردولتی و همچنین شورای شهر که با رأی مستقیم مردم انتخاب می‌شود باید قبل از هر چیز در قبال مسئولیت خود و بودجه‌ای که به این سازمان برای نوسازی ناوگان عمومی و اصلاح معابر اختصاص یافته‌است، پاسخگو باشد. به‌طور کل در رابطه با مساله وارونگی و ثبات هوا که در روزهای سرد سال اتفاق می‌افتد بهترین کار ممکن در چنین شرایط جوی کاهش تولید آلاینده است تا مساله خروج آلودگی هم حل شود. تا جای ممکن باید مازوت سوزی و گازوئیل‌های پر گوگرد را نداشته باشیم به عبارتی اجازه دهیم آلودگی ایجاد شود که بعد به دنبال راه حل برویم. به نظر می‌رسد یکبار برای همیشه دستگاه‌های متولی در قبال اعتباری که برای اجرای قانون هوای پاک دریافت می‌کنند باید نسبت به وظایف‌شان پاسخگو باشند. مجموعه‌ای از عوامل دست‌به‌دست هم داده تا ما شاهد افزایش آلاینده‌ها در تهران و حتی برخی از شهرهای ایران مانند اراک باشیم. چراکه یکی از این عوامل مازوت سوزی در نیروگاه‌هاست و دیگری مساله فرسودگی حمل‌ونقل عمومی و همچنین گازوئیل‌های پرگوگرد است. گازوئیل پرگوگرد نباید از ۵۰ PPM بالاتر باشد اما برعکس بالاتر از این میزان است. همه این شرایط دست‌به‌دست یکدیگر می‌دهد که سالانه ۵ هزار نفر تنها در تهران به‌خاطر آلودگی هوا جانشان را از دست می‌دهند. مسئولان نسبت به آلودگی هوا به‌عنوان یک مساله مقطعی رفتار می‌کنند به‌گونه‌ای که برخی به امید ورزش باد و بارش باران برای رفع معضل هستند.

درپچه

کوروش احمدی مطرح کرد:

متن پیشنهادی بول همچنان می‌تواند مبنای مذاکرات باشد

یک تحلیلگر مسائل بین‌الملل در این خصوص که در نشست بغداد ۲ در امان اردن، جوزپ بول، مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا هم حضور خواهد داشت، چه میزان احتمال دیدار آقای امیرعبداللهیان با او وجود دارد احیای برجام و آغاز مذاکرات محلی از اعراب دارد، اظهار داشت. اظهار داشت: احتمال این ملاقات حتماً وجود دارد. حضور آقای بول در اردن به منظور ارتباط کلیه کشورهای اروپایی با کشورهای عربی است و حتماً با همه وزرای خارجه و هیات‌ها که در آنجا هستند ملاقات می‌کند و حتماً هم درباره موضوع برجام که می‌شود کاری انجام داد یا خیر گفت‌وگوهایی مطرح خواهد شد. کوروش احمدی گفت: در مورد اینکه برجام در شرایط موجود بتواند آینده‌ای داشته باشد، حداقل در کوتاه مدت امیدی وجود ندارد. به دلیل آنکه مسائلی که علیه ایران به وجود آمده، از جمله استفاده از پهپادهای ایرانی توسط روسیه در جنگ اوکراین، انعکاس اعتراضات در ایران توسط رسانه‌های غربی، باعث شده تا سیاستمداران و نمایندگان مجالس کشورهای غربی در این مورد فعال شوند. با این وجود همچنان زمینه برای احیای برجام وجود دارد. متن پیشنهادی که بول داده بود، همچنان می‌تواند مبنای کار باشد یا با توجه به شرایط جدید و تحولاتی که در طول ۳ تا ۴ ماه گذشته اتفاق افتاده انتظار آنکه ایران، امتیازی برای آنچه که در پیش‌نویس بول آمده است، مشکل خواهد بود. وی افزود: بنابراین اگر طرفین حاضر باشند و طبق همان متن پیشنهادی بول جلو بروند، فکر کنم احتمال احیای برجام وجود دارد. با توجه به آنکه آمریکا‌ها اعلام کردند که این موضوع دیگر در دستور کارشان نیست اما تلاش‌های دیپلماتیک ادامه خواهد داشت. به همین دلیل این احتمال و امیدواری وجود دارد، مشروط بر آنکه دو طرف حاضر شوند مواضع‌شان تعدیل کرده و بر آن متن توافق کنند. احمدی در پاسخ به این سوال که نیروهای فنی آژانس بین‌المللی انرژی اتمی تاروز گذشته در تهران حضور داشتند، آیا گزارش آنها در این مقطع می‌تواند در دیدار احتمالی امیرعبداللهیان و بول تأثیر بگذارد، گفت: این مذاکرات در کانال موازی با مذاکراتی است که در کمیسیون برجام انجام می‌شود. حضور هیات فنی آژانس در تهران، در روند موازی با احیای برجام بوده و همچنین مکمل همدیگر هستند. وی ادامه داد: اینکه در این زمان هیات آژانس به تهران آمد، تحول مثبتی است. هرچند قرار بود این ملاقات در ماه نوامبر اتفاق بیفتد اما با سه هفته تأخیر این دیدار هم نقطه مثبتی دارد که باعث می‌شود ایران و آژانس از مواضی خودشان تعدیل کنند و در آن صورت ایران همکاری بیشتری با آژانس داشته و آنها هم سختگیری کمتری نسبت به برنامه‌های ایران داشته باشند. بنابراین اگر طرفین بتوانند در مواضع خود تغییر ایجاد کنند، این موضوع یک فاکتور مهم است که باید تا اوایل ماه مارس به نتیجه مهمی برسد که اگر این موضوع حل نشود، خطر آنکه آژانس در نشست ماه مارس موضوع برنامه اتمی را به شورای امنیت ارجاع دهد، وجود دارد. وی تصریح کرد: اما در موضوع دیدار با مقامات عربستانی با توجه به آنکه پروسه مذاکره با عربستان قبلاً وجود داشته اما در مسیر افت قرار دارد، با توجه به پیانه مشترک چین و عربستان که درباره اراضی ملی ایران صحبت کردند، ممکن است زمینه برای ملاقات مقامات ایرانی و عربستانی وجود نداشته باشد اما این نشست فرصت خوبی است که باید تا اوایل ماه مارس به نتیجه کشور مورد گفت‌وگو و مذاکره قرار بگیرد.

مر تضي افقه در گفت وگو با «آرمان ملی»:

اعتراضات آسیب‌پذیرهارا آسیب‌پذیرتر کرده‌است

بودجه دولت از تحریم‌ها جدا شده نه سفره مردم

نشانه‌هایی مبنی بر تغییر در روند تصمیم‌گیری‌های اقتصادی مشاهده نمی‌شود

استمرار تورم و گرانی امیدها را برای سرمایه‌گذاری خارجی کمتر کرده‌است

تورم موادغذایی سفره مردم را کوچک‌تر از قبل کرده‌است

آرمان ملی – احسان انصاری: «اعتراضات اخیر در کشور باعث شده که خروج سرمایه از کشور سرعت بیشتری به خود بگیرد. خروج سرمایه در کشور در سال‌های اخیر وجود داشت. با این وجود اتفاقی که در این زمینه رخ داد این بود که با اتفاقاتی که در کشور رخ داد سرعت این کار بیشتر از گذشته شد. نکته مهم در این زمینه تغییر کیفیت خروج سرمایه از کشور بوده‌است. در شرایط کنونی شرکت‌های آماده به کار سرمایه خود را از کشور خارج کرده‌اند. به هر حال کشورهای دیگر جاذبه‌هایی برای شرکت‌های آماده به کار دارند و از سوی دیگر امکانات و تسهیلات ویژه‌ای برای آنها در نظر می‌گیرند. به همین دلیل این شرکت‌ها هنگامی که وضعیت اقتصادی ایران را با این کشورها مقایسه می‌کنند به این نتیجه می‌رسند که اقتصاد ایران را ترک کنند و در کشورهایی سرمایه‌گذاری کنند که زمینه‌های بهتری برای آن وجود دارد.» جملات ذکر شده اظهارات دکتر مر تضي افقه، اقتصاددان در گفت‌وگو با «آرمان ملی» است. افقه در این گفت‌وگو به مهم‌ترین پیامدهای اقتصادی اعتراضات اخیر و بررسی چشم‌انداز آینده کشور پرداخته که در ادامه حاصل این گفت‌وگو را می‌خوانید.

اعتراضات اخیر چه تأثیری روی زندگی اقشار آسیب‌پذیر مانند کارگران و حاشیه‌نشینان شهری داشت؟

اعتراضات اخیر اگرچه به دلیل مسائل فرهنگی و اجتماعی به وجود آمد، اما در واقع تراکم مطالبات و مشکلات اقتصادی در جامعه آن را بیشتر کرد. این اتفاق پیامدهای مهمی از نظر اقتصادی برای کشور داشت. به هر حال ما در شرایط تحریم قرار داشتیم و بازتاب بین‌المللی اتفاقاتی که در کشور رخ می‌داد شرایط بین‌المللی را برای ما پیچیده‌تر کرد. تحریم‌ها به اندازه کافی زمینه‌ساز افزایش قیمت ارز و به تبع آن افزایش قیمت بسیاری از کالاها بود. این در حالی بود که اغلب

سرمایه‌گذاران و کارگزاران اقتصادی منتظر این بودند که برجام چه وضعیتی پیدا می‌کند. در چنین شرایطی نه تنها تکلیف برجام مشخص نند بلکه اعتراضات نگرانی‌های جدیدی را برای سرمایه‌گذاری در اقتصاد ایران به وجود آورد. این اتفاق در حالی رخ داد که برخی کشورهای اروپایی با اعتراضی کنندگان همراهی می‌کردند و نسبت به وضعیت داخلی ایران حساس شده بودند. کشورهای اروپایی که در تحریم‌های گذشته با آمریکا همراهی کرده بودند در پی اتفاقات اخیر که در کشور رخ داد تحریم‌های جدیدی را علیه ایران اعمال کردند که پیامدهای منفی برای اقتصاد کشور به‌همراه داشت. همراهی کشورهای اروپایی با معترضان در ایران باعث شد که نگرانی‌های سرمایه‌گذاران و کارگزاران اقتصادی نسبت به وضعیت سرمایه‌گذاری در ایران افزایش پیدا کند. این در حالی بود که نرخ ارز نیز روند صعودی به خود گرفته است. در چنین شرایطی برخی از فعالان و سرمایه‌گذاران اقتصادی با تردید به سرمایه‌گذاری اقتصادی در ایران فکر می‌کنند. نکته دیگر اینکه اعتراضات اخیر در ایران روند خروج سرمایه از ایران را تشدید کرده که این اتفاق می‌تواند پیامدهای منفی برای اقتصاد کشور به‌همراه داشته باشد.

افزایش روند خروج سرمایه از کشور چه پیامدهایی به‌همراه خواهد داشت؟

این روند باعث می‌شود امیدها نسبت به سرمایه‌گذاری در اقتصاد کم‌رنگ‌تر شود. آقای رئیس‌ی در رقابت‌های انتخابات ریاست جمهوری عنوان می‌کرد که خط قرمز دولت ایشان تورم و گرانی و نقدینگی است. این در حالی است که از ابتدای روی کار آمدن دولت سیزدهم میزان تورم و گرانی در کشور روند صعودی پیدا کرده است. این موضوع نیز باعث شده سرمایه‌گذاران رغبت کمتری برای سرمایه‌گذاری در اقتصاد ایران داشته باشند و یا اگر قصد سرمایه‌گذاری داشتند با تردیدهایی در این زمینه مواجه شده‌اند. در چنین شرایطی عده‌ای سرمایه‌های ریالی و مالی خود را به ارز تبدیل کردند و برخی نیز اقدام به خروج سرمایه‌های خود از کشور کردند. در نتیجه باید عنوان کرد که اعتراضات اخیر در کشور باعث شده که خروج سرمایه از کشور سرعت بیشتری

به خود بگیرد. خروج سرمایه در کشور در سال‌های اخیر وجود داشت. با این وجود اتفاقی که در این زمینه رخ داد این بود که با اعتراضات اخیر و اتفاقاتی که در کشور رخ داد سرعت آن بیشتر از گذشته شد. در شرایط کنونی برخی شرکت‌های آماده به کار

سرمایه خود را از کشور خارج کرده‌اند. به هر حال کشورهای دیگر جاذبه‌هایی برای شرکت‌های آماده به کار دارند و از سوی دیگر امکانات و تسهیلات ویژه‌ای برای آنها در نظر می‌گیرند. به همین دلیل این شرکت‌ها هنگامی که وضعیت اقتصادی ایران را با این کشورها مقایسه می‌کنند به این نتیجه می‌رسند که در کشورهای سرمایه‌گذاری کنند که زمینه‌های بهتری برای آن وجود دارد. همه این موارد باعث افزایش نرخ تورم و به خصوص تورم در قیمت‌های مواد غذایی شده که به تازگی رقم آن در حدود ۶۰ درصد عنوان شده است.

آیا این اتفاق فشار اقتصادی را روی اقشار آسیب‌پذیر و کم درآمد تشدید می‌کند؟
اولین اتفاقی که پس از این اتفاق رخ می‌دهد فشار اقتصادی و معیشتی روی زندگی اقشار آسیب‌پذیر و کم‌درآمد است و این اقشار بیشترین آسیب را از این وضعیت خواهند دید. واقعیت این است که اقشار آسیب‌پذیر و کم درآمد جامعه در سال‌های اخیر از برخی بی‌تدبیری‌ها آسیب جدی دیده بودند و زندگی آنها تحت تأثیر تصمیمات اشتباه مسئولان قرار گرفته بود. این در حالی است که تورم مواد غذایی و همچنین پیامدهای اقتصادی اعتراضات اخیر سفره مردم را تنگ‌تر از گذشته کرده است. آقای رئیس‌ی می‌گفتند که سفره مردم را به تحریم‌ها وصل نمی‌کند. این در حالی است که در عمل بودجه دولت از تحریم‌ها جدا شده است. هدف اصلی دولت در این زمینه نیز این است که بودجه خود را از کسری بجات بدهد. این مهم‌ترین هدف دولت از زمان روی کار آمدن تاکنون بوده است.

فشار بیشتر اقتصادی به زندگی مردم بیشتر مربوط به سیاست‌های دولت بوده یا اعتراضات نیز در این زمینه نقش داشته‌است؟
فشار اقتصادی به زندگی مردم تا قبل از اعتراضات نیز وجود داشت و دلیل اصلی آن نیز تصمیمات اشتباهی بود که دولت‌ها می‌گرفتند. با این وجود اعتراضات اخیر شرایط را سخت‌تر کرده و فشار اقتصادی را به سفره مردم بیشتر کرده است. این

در حالی است که نگرانی نسبت به آینده موجب خروج سرمایه از کشور شده است. اتفاق دیگری که ممکن است رخ بدهد دولت در این زمینه نیز این است که بودجه خود را از کسری بجات بدهد. این مهم‌ترین هدف دولت از زمان روی کار آمدن تاکنون بوده است.

ادعاها درباره پهپادهای ایرانی نادرست است

ایران به فدراسیون روسیه برای استفاده در اوکراین اشاره کرد و گفت: این ادعاها آشکارا ساختگی و نادرست است. اوکراین هنوز نتوانسته مدرکی مبنی بر وجود پهپادهای ساخت ایران ارائه دهد. با این حال، کشورهای غربی و آمریکا قصد دارند با اتهامات بی‌اساس خود تحریم‌های بیشتری علیه ایران و

سرمایه‌ها به صورت طلا و ارز تلبیار شود. **این شرایط چه چشم‌اندازی را پیش روی اقتصاد کشور نشان می‌دهد؟ چگونه می‌توان این شرایط را تغییر داد؟**

باید نشانه‌هایی مبنی بر تغییر و تحول در تصمیم‌گیری‌های اقتصادی مشاهده شود که من این نشانه‌ها را نمی‌بینم. این احتمال وجود دارد که برخی مدیران با ساختارهای اداری و اجرایی آشنایی ندارند و به همین دلیل عنوان می‌کنند در شرایط تحریم نیز می‌توان وضعیت اقتصادی مردم و به خصوص اقشار کم درآمد را تغییر داد. اگر مسئولان در میان مدت و بلندمدت برخی اصلاحات ساختاری و مدیریتی را بپذیرند این احتمال وجود دارد که شرایط اقتصادی کشور تغییر کند. وضعیت درباره سیستم اداری و مدیریتی کشور نیز وجود دارد و ما نشانه‌هایی از تغییر را مشاهده نمی‌کنیم. در چنین شرایطی در کوتاه مدت اگر تحریم‌ها لغو نشود نشانه‌ای از اینکه وضعیت اقتصادی مردم بهتر شود وجود ندارد. بدون تردید اگر مشکلات اقتصادی مردم حل نشود و ادامه داشته باشد این وضعیت می‌تواند منجر به اعتراضات دیگری شود. اگرچه اعتراضات اخیر بیشتر اجتماعی و فرهنگی و با محوریت طبقه متوسط

صورت گرفت اما مطالبات اقشار کم درآمد و آسیب‌پذیر از بین نرفته‌است. مسئولان جامعه باید تلاش کنند در مرحله نخست مشکلات اقتصادی کشور را حل کنند. واقعیت این است که دولت و حاکمیت باید هرچه زودتر چاره‌ای برای لغو تحریم‌های بین‌المللی علیه ایران پیدا کنند و برجام را به نتیجه برسانند. احیای برجام می‌تواند حداقل در کوتاه مدت شدت مشکلات اقتصادی را کاهش بدهد. این در حالی است که رویکردی که دیده می‌شود به شکلی نیست که به سمت احیای برجام حرکت کنیم. من فکر می‌کنم اگر برجام در کوتاه مدت به نتیجه نرسد پیامدهای منفی بیشتری برای کشور به‌همراه خواهد داشت.

دولت‌ها معمولاً در نیمه آذرماه بودجه سال آینده را به مجلس تحویل می‌دادند. این در حالی است که هنوز این اتفاق رخ نداده‌است. چرا دولت هنوز بودجه را به مجلس تحویل نداده‌است؟ آیا اعتراضات اخیر در این تأخیر نقش داشته‌است؟

این تأخیر بیش از آنکه به دلیل اعتراضات باشد به دلیل ابهامات دولت برای برنامه‌ریزی اقتصادی در آینده است. نمایندگان مجلس عنوان می‌کنند که دولت باید در ابتدا برنامه پنج ساله هاصل را مشخص کند که براساس آن بتوانند بودجه سال آینده را بررسی کنند. این در حالی است که این برنامه‌ها نیز ضمانت اجرایی نداشته و دولت‌ها به هیچ‌کدام از برنامه‌هایی که تدوین شده عمل نکرده و به اهداف مورد نظر دست پیدا نکرده‌اند. حاصل سال‌ها برنامه‌ریزی برای توسعه کشور تاکنون نتیجه قابل توجهی به‌همراه نداشته‌است. دولت هنوز نمی‌داند نرخ ارز را به چه صورت در بودجه سال آینده در نظر بگیرد. از سوی دیگر هنوز چشم‌انداز روشنی از قیمت نفت و میزان درآمدهای نفتی ندارند. دولت تنها می‌تواند مانند سال گذشته و براساس حدس و گمان و اینکه به چه میزان می‌توانند تحریم‌ها را دور بزنند میزان درآمد نفتی را مشخص کند که این وضعیت نیز با تردیدها و نگرانی‌هایی مواجه خواهد بود.

روسیه وضع کنند. وی با بیان اینکه ما هیچ مشکل غیر قابل حلی را برای جلوگیری از احیای برجام نمی‌بینیم، خاطر نشان کرد: با این حال تلاش برای اعمال فشار بر ایران و ایجاد تنش پیرامون برجام می‌تواند چشم‌انداز بازگرداندن توافق را کاملاً نابود کند.

فرارو

نگاه‌طرفین به احیای توافق هسته‌ای

آیا برجام به فهرست اولویت‌های آمریکایی می‌گردد؟

ایران سعی دارد که برجام احیا شود و از سوی دیگر نمی‌خواهد از خواسته‌های برحق خود کوتاه بیاید. در آن سوی دنیا، جو بایدن پیش از آغاز ریاست‌جمهوری گفته بود تکلیف برجام را مشخص خواهد کرد و این اتفاق تاکنون رخ نداده است.

تلاش برای احیای برجام

حسین امیرعبداللهیان، وزیر امور خارجه ایران در تاریخ ۹ دسامبر، پس از تماس با جوزپ بول، نماینده عالی اتحادیه اروپا در امور خارجی و سیاست امنیتی و هماهنگ کننده مذاکرات برجام، در توثیتی نوشت: «ما در مرحله نهایی یک توافق خوب، قوی و بادوام هستیم». کمتر از دو هفته پیش، راب مالی، نماینده دولت بایدن در امور ایران گفته بود: «از آنجا که تهران «علاقه‌ای» به برجام ندارد، ایالات متحده «روی چیزهای دیگری»، مانند «تلاش برای بازدارندگی و اخلال در فروش سلاح به روسیه و تلاش برای حمایت از آرمان‌های مردم ایران تمرکز کرده‌است» اما اگر ایران دوباره علاقه‌مند شود چه؟ جوزپ بول نیز گفته «اتحادیه اروپا باید پرونده‌های «حقوق بشر – روسیه – پهپادها و برجام» را از هم جدا کند و با وجود بن‌بست فعلی خواستار ادامه تعامل با ایران در پرونده هسته‌ای شده است. وزارت امور خارجه ایران در پاسخ به اتحادیه اروپا درباره برجام گفت: «هدف ایران امضای یک توافق پایدار است» و «آماده نهایی کردن مذاکرات برای امضای پیش‌نویس وین که حاصل ماه‌ها سختی و تلاش بوده است.» ایران بلافاصله پس از آن با سفر یک هیات آژانس بین‌المللی انرژی اتمی (IAEA) در ۱۸ دسامبر موافقت کرد تا یک مناقشه طولانی‌مدت در مورد نقض احتمالی پادمان‌های هسته‌ای را حل و فصل کند. سه روز بعد بول در جلسه شورای روابط خارجی اتحادیه اروپا گفته «ما هزینه‌ای بهتر از برجام برای اطمینان از عدم دستیابی ایران به سلاح هسته‌ای نداریم و این به نفع ماست.» المانیتور در گزارشی توافق هسته‌ای را به مجموعه فیلم‌های هالوین تشبیه کرده و نوشته «همان‌طور که هرگز نمی‌توانید روی مرده بودن دسته‌های مایلز (شخصیت مجموعه فیلم‌های هالوین) حساب کنید، به نظر می‌رسد برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) هم وارد چرخه بی‌پایان مرگ و زندگی شده است.» تماس‌ها با مقامات منطقه‌ای نیز به ما می‌گویند نشانه‌هایی از علاقه مجدد ایران به امضای توافق هسته‌ای وجود دارد. شاید از نظر مقامات جمهوری اسلامی زمان تلاش برای تغییر روند به سمت توافق هسته‌ای فرا رسیده باشد. کمک اقتصادی ناشی آزاد شدن دارایی‌های بلوکه شده ایران و لغو تحریم‌های انرژی و مالی، برای این کشور قابل توجه خواهد بود.

سیاست خارجی ایران برای احیای برجام

توافق. تابستان گذشته نزدیک بود، اما پس از آنکه ایران موضوع پادمان را مطرح کرد و خواستار تضمین‌های بیشتر در صورت خروج مجدد آمریکا از توافق شد، مذاکرات به بن‌بست خورد. بازگشت بنیامین نتانیاهو، یکی از مخالفان توافق هسته‌ای، نیز ممکن است انگیزه‌ای برای تهران برای بازگشت به مذاکرات باشد. نتانیاهو این هفته به رسانه عربستانی العریبه گفته که هر کاری که بتواند برای جلوگیری از دستیابی ایران به سلاح هسته‌ای، حتی بدون رضایت واشنگتن، انجام خواهد داد. ایران تعمیق هماهنگی امنیتی اسرائیل و عربستان علیه ایران را می‌دانند. نتانیاهو در مصاحبه با العریبه با وجود انتقاداش از این توافق در طول ملاقات با وزیر امور خارجه دولتش به پایبندی به توافق تأکید کرد. تغییر نظام در ایران غیرمحتمل است بنابراین سوال این است که آیا بایدن در مورد ایران واقع‌گرایانه عمل خواهد کرد؟ جو بایدن رئیس‌جمهور آمریکا، بازگشت به توافق هسته‌ای ایران را از اولویت‌های اصلی دولت خود خوانده بود. او بارها گفته است که به ایران اجازه نخواهد داد که سلاح هسته‌ای تولید کند و دیپلماسی بهترین رویکرد برای رسیدن به این هدف است. «انگیزه ما برای تسلیحاتی نیست. انگیزه ما هدف همیشه قوی است. دیپلماسی هسته‌ای هرگز به دنبال باج دادن به دولت ایران و سرمایه‌گذاری برای تغییر آن به سوی تبدیل شدن به یک نظام بهتر نبوده است. این توافق همیشه در مورد جلوگیری از دستیابی ایران به بمب اتم بوده و هست.» آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و جامعه بین‌الملل از اینکه ایران سطح غنی‌سازی اورانیوم خود را به ۶۰ درصد یعنی یک گام فنی با سطح غنی‌سازی تسلیحاتی ۹۰ درصد، افزایش داده، نگران است. دولت بایدن با دقت کلماتش را انتخاب می‌کند و هیچ وقت مستقیم نگفته که از برجام دست کشیده است، بلکه فقط گفته «اولویت‌های دیگری» دارد. توافق روی میزان ماه آگوست، که از نظر فنی هنوز پابرجاست، یک پیش‌نویس مورد تأیید ایالات متحده و اتحادیه اروپاست. بازگشت به مذاکرات منوط به تصمیم ایران است، اما اگر ایران دوباره به بازگشت به برجام علاقه‌مند شود، ایالات متحده هم باید برجام را به جرگه «اولویت‌های دیگر» بازگرداند.